

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

Bruxelles, 20. svibnja 2022.
(OR. en)

2022/0138(COD)

PE-CONS 21/22

POLCOM 27
COEST 373
CODEC 610

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane

UREDBA (EU) 2022/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od ...

**o privremenim mjerama liberalizacije trgovine kojima se dopunjuju trgovinske povlastice
koje se primjenjuju na ukrajinske proizvode na temelju Sporazuma o pridruživanju
između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica,
s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 19. svibnja (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od ...

budući da:

- (1) Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane¹ („Sporazum o pridruživanju”), temelj je odnosa Unije i Ukrajine. U skladu s Odlukom Vijeća 2014/668/EU², glava IV. Sporazuma o pridruživanju, koja se odnosi na trgovinu i pitanja povezana s trgovinom, privremeno se primjenjuje od 1. siječnja 2016., a stupila je na snagu 1. rujna 2017. nakon ratifikacije od strane svih država članica.
- (2) Sporazumom o pridruživanju izražava se želja stranaka Sporazuma o pridruživanju („stranke”) za ambicioznim i inovativnim jačanjem i širenjem odnosa te olakšavanjem i ostvarenjem postupne gospodarske integracije u skladu s pravima i obvezama koje proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

¹ SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

² Odluka Vijeća 2014/668/EU od 23. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te njihovih država članica, s jedne strane, i Ukrajine, s druge strane, u pogledu glave III. (uz iznimku odredbi koje se odnose na postupanje prema državljanima trećih zemalja koji su zakonito zaposleni kao radnici na državnom području druge stranke) i glava IV., V., VI. i VII. Sporazuma, kao i povezanih priloga i protokola (SL L 278, 20.9.2014., str. 1.).

- (3) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju utvrđuje se, među ostalim, da su poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te promicanje poštovanja načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti ključni elementi Sporazuma o pridruživanju.
- (4) Člankom 25. Sporazuma o pridruživanju predviđa se postupno uspostavljanje područja slobodne trgovine između stranaka u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. („GATT iz 1994.”). U tu se svrhu člankom 29. Sporazuma o pridruživanju predviđa postupno ukidanje carina u skladu s popisima iz Sporazuma o pridruživanju i predviđa mogućnost ubrzavanja i širenja takvog ukidanja. Člankom 48. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je da se prije primjene antidampinških mjera između stranaka u obzir mora uzeti javni interes.

- (5) Neizazvana i neopravdana ratna agresija Rusije na Ukrajinu koja traje od 24. veljače 2022. ima velik negativan utjecaj na sposobnost Ukrajine da trguje s ostatkom svijeta, kako zbog uništenja proizvodnih kapaciteta tako i zbog nedostupnosti znatnog dijela prijevoznih sredstava zbog zatvaranja pristupa Crnom moru. U takvim iznimnim okolnostima te kako bi se ublažile štetne gospodarske posljedice ratne agresije Rusije na Ukrajinu, potrebno je ubrzati razvoj bližih gospodarskih odnosa Unije i Ukrajine kako bi se ukrajinskim vlastima i stanovništvu pružila brza potpora. Stoga je potrebno i primjereno poticati trgovinske tokove i odobriti povlastice u obliku mjera liberalizacije trgovine za sve proizvode u skladu s ubrzanjem ukidanja carina na trgovinu između Unije i Ukrajine.
- (6) U skladu s člankom 21. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija treba osigurati koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja. Na temelju članka 207. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zajednička trgovinska politika vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

- (7) Mjere liberalizacije trgovine utvrđene u ovoj Uredbi trebale bi imati sljedeći oblik:
- i. potpuno ukidanje uvoznih carina (povlaštene carine) na uvoz industrijskih proizvoda iz Ukrajine;
 - ii. suspenzija primjene sustava ulaznih cijena na voće i povrće;
 - iii. suspenzija carinskih kvota i potpuno ukidanje uvoznih carina;
 - iv. odstupajući od članka 14. stavka 1. podstavka 1. Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća¹, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne bi se smjele naplaćivati ni u jednom trenutku, uključujući nakon isteka ove Uredbe; i
 - v. privremena suspenzija primjene Uredbe (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća².
- Tim će mjerama Unija zapravo privremeno pružiti odgovarajuću gospodarsku i financijsku potporu u korist Ukrajine i gospodarskih subjekata na koje se odnose.
- (8) Kako bi se spriječile prijevare, povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom trebalo bi uvjetovati postupanjem Ukrajine u skladu sa svim relevantnim uvjetima za stjecanje povlastica iz Sporazuma o pridruživanju, među ostalim s pravilima o podrijetlu predmetnih proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, te njezinim sudjelovanjem u bliskoj administrativnoj suradnji s Unijom, kako je predviđeno Sporazumom o pridruživanju.

¹ Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 21.).

² Uredba (EU) 2015/478 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za uvoz (SL L 83, 27.3.2015., str. 16.).

- (9) Ukrajina bi se trebala suzdržati od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom, ili od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja trgovine s Unijom, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata. U slučaju da Ukrajina ne ispunjava bilo koji od tih uvjeta, Komisija bi trebala biti ovlaštena privremeno suspendirati sve povlaštene režime uspostavljene ovom Uredbom ili dio njih.
- (10) Člankom 2. Sporazuma o pridruživanju utvrđeno je da su, među ostalim, poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda te suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu ključni elementi Sporazuma o pridruživanju. Nadalje, u članku 3. Sporazuma o pridruživanju navodi se da su vladavina prava, dobro upravljanje, borba protiv korupcije, borba protiv različitih oblika transnacionalnog organiziranog kriminala i terorizma, promicanje održivog razvoja i djelotvoran multilateralizam od središnjeg značenja za jačanje odnosa među strankama. Primjereno je uvesti mogućnost privremene suspenzije povlaštenih režima utvrđenih ovom Uredbom ako Ukrajina ne poštuje opća načela Sporazuma o pridruživanju, kao što je to slučaj u okviru drugih sporazuma o pridruživanju koje je sklopila Unija.

- (11) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za privremeno suspendiranje povlaštenih režima i uvođenje korektivnih mjera, kako je navedeno u člancima 3. i 4. ove Uredbe, u slučajevima kad uvoz na temelju ove Uredbe ozbiljno utječe ili bi mogao ozbiljno utjecati na proizvođače iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (12) Potrebno je predvidjeti mogućnost ponovnog uvođenja carina, na temelju ispitnog postupka Komisije, koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju na uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog područjem primjene ove Uredbe koji uzrokuje ili bi mogao uzrokovati ozbiljne poteškoće proizvođačima iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode.
- (13) Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, koje je sastavni dio Sporazuma o pridruživanju, trebalo bi sadržavati detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine uspostavljenih ovom Uredbom.

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (14) Uzimajući u obzir hitnost predmeta zbog situacije uzrokovane ratnom agresijom Rusije na Ukrajinu, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (15) S obzirom na kriznu situaciju u Ukrajini, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* i u njoj bi trebalo utvrditi prikladnu prijelaznu odredbu.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.
Mjere liberalizacije trgovine

1. Uvode se sljedeći povlašteni režimi:
 - (a) povlaštene carine na uvoz u Uniju određenih industrijskih proizvoda podrijetlom iz Ukrajine na koje se primjenjuje sedmogodišnje postupno ukidanje u skladu s Prilogom I.-A Sporazumu o pridruživanju utvrđuju se na nulu.
 - (b) primjena sustava ulaznih cijena suspendira se za one proizvode na koje se primjenjuje kako je određeno u Prilogu I.-A Sporazumu o pridruživanju. Na uvoz tih proizvoda ne primjenjuju se carine.
 - (c) suspendiraju se sve carinske kvote utvrđene na temelju Priloga I.-A Sporazumu o pridruživanju i dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih tim kvotama iz Ukrajine u Uniju.
2. Odstupajući od članka 14. stavka 1. prvog podstavka Uredbe (EU) 2016/1036, antidampinške pristojbe na uvoz podrijetlom iz Ukrajine ostvaren tijekom primjene ove Uredbe ne naplaćuju se ni u jednom trenutku, uključujući nakon isteka ove Uredbe.
3. Primjena Uredbe (EU) 2015/478 privremeno se suspendira za uvoz podrijetlom iz Ukrajine.

Članak 2.

Uvjeti za stjecanje prava na povlaštene režime

Povlašteni režimi iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) usklađenost s pravilima o podrijetlu proizvoda i postupcima koji se na njih odnose, kako je utvrđeno u Sporazumu o pridruživanju;
- (b) suzdržavanje Ukrajine od uvođenja novih carina ili davanja s istovrsnim učinkom i novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom za uvoz podrijetlom iz Unije ili od povećanja postojećih razina carina ili davanja ili uvođenja bilo kakvih drugih ograničenja, što uključuje i diskriminirajuće unutarnje administrativne mjere, osim ako je to jasno opravdano u kontekstu rata; i
- (c) poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanje načela vladavine prava te ulaganje stalnih i ustrajnih napora u borbi protiv korupcije i nezakonitih aktivnosti od strane Ukrajine, kako je utvrđeno u člancima 2., 3. i 22. Sporazuma o pridruživanju.

Članak 3.

Privremena suspenzija

1. Ako Komisija utvrdi da postoji dovoljno dokaza da Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2., ona može, provedbenim aktom, u cijelosti ili djelomično suspendirati povlaštene režime iz članka 1. stavka 1., točaka (a), (b) i (c). Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2.
2. Ako država članica zatraži da Komisija suspendira bilo koji povlaštenu režim zbog toga što Ukrajina ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 2. točki (b), Komisija u roku od četiri mjeseca od tog zahtjeva daje obrazloženo mišljenje o utemeljenosti tvrdnje da Ukrajina ne ispunjava uvjete. Ako Komisija zaključi da je tvrdnja utemeljena, ona pokreće postupak iz stavka 1. ovog članka.

Članak 4.

Zaštitna klauzula

1. Ako se proizvod podrijetlom iz Ukrajine uvozi pod uvjetima koji uzrokuju ili mogu uzrokovati ozbiljne poteškoće proizvođačima iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode, na uvoz tog proizvoda u bilo kojem trenutku mogu se ponovno uvesti carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju.

2. Komisija pomno prati učinak ove Uredbe, među ostalim na cijene na tržištu Unije, uzimajući u obzir informacije o izvozu, uvozu i proizvodnji u Uniji proizvoda na koje se primjenjuju mjere liberalizacije trgovine uspostavljene ovom Uredbom.
3. Komisija u razumnom roku donosi odluku o pokretanju ispitnog postupka:
 - (a) na zahtjev države članice;
 - (b) na zahtjev pravne osobe ili udruženja koje nema pravnu osobnost, a djeluje u ime industrije Unije, što podrazumijeva sve proizvođače ili većinu proizvođača iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode; ili
 - (c) na vlastitu inicijativu, ako je za Komisiju očito da postoje dostatni prima facie dokazi ozbiljnih poteškoća za proizvođače iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode iz stavka 1.

Za potrebe ovog stavka, „većina proizvođača iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode ” znači proizvođači iz Unije čija ukupna proizvodnja čini više od 50 % ukupne proizvodnje Unije istovjetnih ili izravno konkurentskih proizvoda koje proizvodi taj dio industrije Unije, koji su izrazili potporu ili protivljenje zahtjevu i koji predstavljaju najmanje 25 % ukupne proizvodnje istovjetnih ili izravno konkurentnih proizvoda koje proizvodi industrija Unije.

4. Ako Komisija odluči pokrenuti ispitni postupak, u *Službenom listu Europske unije* objavljuje obavijest o pokretanju ispitnog postupka. U obavijesti se daje sažetak primljenih informacija i navodi da je sve relevantne podatke potrebno poslati Komisiji. U njoj se navodi rok u kojem zainteresirane strane mogu dostaviti svoja stajališta. Taj rok ne smije biti dulji od četiri mjeseca od datuma objave obavijesti.
5. Komisija traži sve informacije koje smatra potrebnima, a primljene informacije može provjeriti s Ukrajinom ili bilo kojim drugim relevantnim izvorom. Komisiji u tome mogu pomoći službenici države članice na čijem se državnom području zatraži provjera, ako ta država članica zatraži takvu pomoć tih službenika.
6. Komisija pri provjeri postojanja ozbiljnih poteškoća za proizvođače iz Unije koji proizvode istovjetne ili izravno konkurentske proizvode kako je navedeno u stavku 1. uzima u obzir, među ostalim, sljedeće čimbenike koji se odnose na proizvođače iz Unije ako su relevantne informacije dostupne:
- ☐ tržišni udio,
 - ☐ proizvodnju,
 - ☐ zalihe,
 - ☐ proizvodni kapacitet,

- ☐ iskorištenost kapaciteta,
- ☐ zaposlenost,
- ☐ uvoz,
- ☐ cijene.

7. Ispitni postupak mora se dovršiti u roku od šest mjeseci od objave obavijesti iz stavka 4. ovog članka. U iznimnim okolnostima Komisija može provedbenim aktom donesenim u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. produljiti taj rok.
8. U roku od tri mjeseca od dovršetka ispitnog postupka Komisija odlučuje hoće li provedbenim aktom donesenim u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. ponovno uvesti carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju. Taj provedbeni akt stupa na snagu u roku od mjesec dana od objave.

Carine koje bi se inače primjenjivale na temelju Sporazuma o pridruživanju mogu se ponovno uvesti na razdoblje koje je potrebno da bi se odgovorilo na pogoršanje gospodarske i/ili financijske situacije proizvođača iz Unije ili sve dok traje prijetnja od takvog pogoršanja. Ako je iz konačno utvrđenih činjenica vidljivo da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka, Komisija donosi provedbeni akt o završetku ispitnog postupka i postupanja. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. stavka 2. ove Uredbe.

9. Ako je zbog iznimnih okolnosti koje zahtijevaju hitno djelovanje nemoguće provesti ispitni postupak, Komisija može, nakon što obavijesti Odbor za carinski zakonik iz članka 5. stavka 1., poduzeti svaku preventivnu mjeru koja je potrebna.

Članak 5.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za carinski zakonik osnovan člankom 285. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Članak 6.

Ocjena provedbe mjera liberalizacije trgovine

Godišnje izvješće Komisije o provedbi područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine sadržava detaljnu ocjenu provedbe mjera liberalizacije trgovine predviđenih ovom Uredbom i uključuje, u mjeri u kojoj je to primjereno, ocjenu društvenog učinka tih mjera u Ukrajini i u Uniji. Podaci o uvozu proizvoda na temelju članka 1. stavka 1. točke (c) objavljuju se na internetskim stranicama Komisije.

Članak 7.

Prijelazna odredba

Povlašteni režimi iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) primjenjuju se na proizvode koji su ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe] u provozu iz Ukrajine u Uniju ili pod carinskim nadzorom u Uniji, uz uvjet podnošenja zahtjeva u tu svrhu nadležnim carinskim tijelima Unije u roku od šest mjeseci od tog datuma.

Članak 8.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova Uredba primjenjuje se do ... [godina dana od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u...

Za Europski parlament

Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
